393D0136

N:o L 56/30 *EUROOPAN YHTEISÖJEN VIRALLINEN LEHTI* 9.3.93

NEUVOSTON PÄÄTÖS,

tehty 25 päivänä helmikuuta 1993,

yhteisön kolmannesta toimintaohjelmasta vammaisten hyväksi (HELIOS II 1993—1996)

(93/136/ETY)

EUROOPAN YHTEISÖJEN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan talousyhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 128 ja 235 artiklan,

ottaa huomioon yhteisen ammatillista koulutusta koskevan politiikan toteuttamisen yleisperiaatteista 2 päivänä huhtikuuta 1963 tehdyn neuvoston päätöksen 63/266/ETY([1]) ja erityisesti sen kymmenennen periaatteen,

ottaa huomioon komission ehdotuksen([2]),

ottaa huomioon Euroopan parlamentin lausunnon([3]),

ottaa huomioon talous- ja sosiaalikomitean lausunnon([4]),

sekä katsoo, että

yhteisön sosiaaliseen laajuuteen liittyen on suotavaa toteuttaa asianmukaisia toimenpiteitä vammaisten hyväksi,

eurooppalaisesta yhteistyöohjelmasta vammaisten integroimiseksi kouluihin annetut neuvoston ja neuvostossa 14 päivänä toukokuuta 1987 kokoontuneiden opetusministerien päätelmät([5]) sekä vammasta kärsivien lasten ja nuorten integroimisesta yleiseen koulujärjestelmään annetussa neuvoston ja neuvostossa 31 päivänä toukokuuta 1990 kokoontuneiden opetusministerien päätöslauselmassa([6]) korostetaan tarvetta poistaa fyysiset esteet, käyttää joustavia opetusmenetelmiä yksilöllisiin tarpeisiin vastaamiseksi ja helpottaa siirtymistä koulutukseen, työelämään ja aikuisuuteen, toteuttaa mahdollisimman toimiva yhteistyö erityislaitosten kanssa, hyödyntää uuden teknologian tarjoamia mahdollisuuksia koulutuksessa ja vahvistaa siteitä perheen, yhteisön, sosiaali- ja terveyspalvelujen sekä työelämän välillä,

on suotavaa kehittää tiedon ja kokemusten vaihtoa jäsenvaltioiden koulutusjärjestelmiä koskevista yhteisistä kysymyksistä jäsenvaltioissa tätä varten osoitettujen toimintojen välisen yhteistyön avulla kunnioittaen täysin jäsenvaltioiden vastuuta opetuksen sisällöstä ja koulutusjärjestelmän organisoinnista sekä jäsenvaltioiden kulttuurin ja kielten monimuotoisuudesta, mikä sulkee pois jäsenvaltioiden lakien ja asetusten yhdenmukaistamisen,

tämän ohjelman päämääränä on täydentää kansallisella, alueellisella ja paikallisella tasolla toteutettuja toimia erityisesti varmistamalla toimiin liittyvien kokemusten ja tiedon vaihto,

ensisijainen vastuu vammaisten integroimisessa koulutuksen alalla, heidän ammatillisessa, taloudellisessa ja sosiaalisessa integroimisessaan sekä heidän ohjaamisessaan itsenäiseen elämään kuuluu jäsenvaltioille, mutta yhteisön tason yhteistyötoimet voivat auttaa jäsenvaltioita parantamaan tällä alalla toteuttamiensa toimenpiteiden tehokkuutta,

([1]) EYVL N:o 63, 20.4.1963, s. 1338/63
([2]) EYVL N:o C 293, 12.11.1991, s. 2; EYVL N:o C 25, 28.1.1993, s. 1
([3]) EYVL N:o C 305, 23.11.1992
([4]) EYVL N:o C 79, 30.3.1992, s. 20
([5]) EYVL N:o C 211, 8.8.1987, s. 1
([6]) EYVL N:o C 162, 30.7.1990, s. 2

Eurooppa-neuvostossa Strasbourgissa 9 päivänä joulukuuta 1989 kokoontuneiden yhdentoista jäsenvaltion valtion- ja hallitusten päämiesten hyväksymässä työntekijöiden sosiaalisia perusoikeuksia koskevassa yhteisön peruskirjassa ja erityisesti sen 26 kohdassa julistetaan:

"26. Vammaisella on, riippumatta hänen vammansa alkuperästä tai laadusta, oltava oikeus käytännön lisätoimenpiteisiin, joilla pyritään edistämään hänen ammatillista ja sosiaalista integroimistaan.

Edunsaajan mahdollisuuksien mukaan näiden toimenpiteiden on koskettava erityisesti ammatillista koulutusta, ergonomiaa, tilojen saavutettavuutta, liikkumiskykyä, kulkuvälineitä ja asumista."

on tarpeen säätää neljän vuoden ohjelma,

tämän monivuotisen ohjelman täytäntöönpanoon arvioidaan tarvittavan 37 miljoonaa ecua,

arvioidulla rahamäärällä on tarkoitus rahoittaa ohjelmaa vuosina 1993—1996 osana Euroopan yhteisössä voimassa olevia rahoitusnäkymiä, ja

koska tämän päätöksen lähtökohtana on toisaalta ammatillisen koulutuksen politiikan toteuttamista ja työllisyyden edistämistä koskevat periaatteet ja toisaalta toimenpiteet, jotka on toteutettava yhden yhteisön tavoitteen saavuttamiseksi, mukaan lukien ne, joiden tarkoituksena on edistää vammaisten toiminnallista sopeuttamista, koulutuksen alan integroimista, sosiaalista integroimista ja integroimista itsenäiseen elämään, eikä perustamissopimuksessa ole määräyksiä erityisesti tähän tarvittavasta toimivallasta, on suotavaa soveltaa sekä perustamissopimuksen 128 artiklaa että 235 artiklaa,

ON PÄÄTTÄNYT SEURAAVAA:

1 artikla

HELIOS II:n käynnistäminen

Perustetaan 1 päivänä tammikuuta 1993 alkavaksi ja 31 päivänä joulukuuta 1996 päättyväksi kaudeksi yhteisön toimintaohjelma, jonka tarkoituksena on edistää vammaisten tasapuolisia mahdollisuuksia ja integroimista (HELIOS II — ohjelma), jäljempänä "HELIOS II".

2 artikla

Käsitteen "vammainen" määritelmä

HELIOS II:ssa tarkoitetaan "vammaisilla" henkilöitä, joilla on vaikeita vammoja, toiminnan rajoituksia ja haittoja, jotka aiheutuvat fyysisistä vauriosta, mukaan lukien aistivauriot tai henkiset taikka psyykkiset vauriot, jotka rajoittavat ihmisen tavanomaiseksi toiminnaksi katsottavan toiminnan suorittamista tai tekevät sen mahdottomaksi.

3 artikla

Tavoitteet

HELIOS II:lla on seuraavat tavoitteet vammaisten toiminnallisen sopeuttamisen, koulutuksen alan integroimisen, ammatillisen koulutuksen ja ammatillisen uudelleenopetuksen alalla, taloudellisen ja sosiaalisen integroimisen alalla ja vammaisten itsenäiseen elämään ohjaamisen alalla:

a) jatkaa sellaisten kokemusten ja tietojen vaihtamisen kehittämistä ja parantamista jäsenvaltioiden kanssa ja valtiosta riippumattomien kansalaisjärjestöjen kanssa, joilla voi olla c alakohdan mukaisesti myönteinen vaikutus, ja varmistaa tietojen laajin mahdollinen levittäminen;

b) edistää tehokkaita lähestymistapoja ja toimenpiteitä, jotta c alakohdan mukaisesti suoritetussa toiminnassa saavutetaan suurempi tehokkuus ja parempi yhteensovittaminen;

c) edistää yhteisön tasolla sellaisen yhteistyöpolitiikan kehittämistä jäsenvaltioiden ja integroimiseen liittyvien järjestöjen ja yhdistysten välillä, joka perustuu parhaisiin kokemuksiin sekä uutta luoviin ja tehokkaisiin käytäntöihin jäsenvaltioissa, mukaan lukien tarvittaessa kansallisen lainsäädännön ja/tai käytännön mukaisesti vapaaehtoisjärjestöt;

d) jatkaa yhteistyötä eurooppalaisten valtiosta riippumattomien kansalaisjärjestöjen kanssa ja niiden valtiosta riippumattomien kansalaisjärjestöjen kanssa, joiden jäsenvaltiot katsovat olevan vammaisten edustajia kansallisten vammaisneuvostojen kautta, siellä missä näitä neuvostoja on olemassa, ja jotka ovat ilmaisseet haluavansa tehdä yhteistyötä yhteisön tasolla.

4 artikla

Toimet

1. Edellä 3 artiklassa tarkoitettujen tavoitteiden edistämiseksi toteutettavat yleisluontoiset toimet ovat seuraavat:

a) yhteensovittaa, toteuttaa ja kannustaa toimintaa, vuosittaisten erityisaiheiden perusteella tarkoituksena edistää uuden kehittämistä, helpottaa kokemustenvaihtoa ja rohkaista onnistuneiden kokemusten levittämistä ja tehokkaiden käytäntöjen siirtämistä.

Tämä toiminta edellyttää vammaisten, heidän perheidensä, heidän edustajinaan olevien järjestöjen, asiantuntijoiden, tutkijoiden, käytännössä vammaisten kanssa työskentelevien alan ammattilaisten, vapaaehtoisavustajien ja työmarkkinaosapuolten kiinteää yhteistyötä;

b) vastata vammaisten tiedontarpeeseen jatkamalla osana atkpohjaista HANDYNET tieto- ja dokumentointijärjestelmää kansallisten tiedostojen pohjalta, sellaisten tietojenkeräystä, niiden mukauttamista Euroopan tasolle, saattamista ajan tasalle ja vaihtoa ja levittämistä, joita kansalliset keräys- ja tietokeskukset ovat koonneet jäsenvaltioissa;

Neuvosto tarkastelee HANDYNET-järjestelmää uudelleen 31 päivään joulukuuta 1994 mennessä, muun muassa HANDYNETin ensimmäistä modulia, "Tekniset apuvälineet" koskevan komission kertomuksen perusteella ja päättää komission ehdotuksesta ja kuultuaan Euroopan parlamenttia järjestelmän jatkamisen edellytyksistä tämän ajankohdan jälkeen;

c) kannustaa vammaisia osallistumaan yhteisön ohjelmiin erityisesti koulutuksen ja työelämään valmistautumisen alalla, uuden teknologian, ammatillisen koulutuksen ja työllistämisen alalla, naisten ja miesten tasaarvon, kielten opiskelun, nuorten liikkuvuuden ja nuorisovaihtojen alalla;

d) kehittää tiedon- ja kokemustenvaihtoa yhteisistä näkökohdista jäsenvaltioiden opetusjärjestelmien kesken sellaisen yhteistyön avulla, jossa otetaan huomioon jäsenvaltioiden tätä tarkoitusta varten suunnittelema toiminta;

e) huolehtia kansainvälisellä tasolla toimivien järjestöjen toteuttaman toiminnan kiinteästä yhteensovittamisesta sekä muun kansainvälisen, 3 artiklassa tarkoitetun toiminnan välisestä yhteistyöstä,

2. Edellä 3 artiklassa tavoitteiden saavuttamiseksi tarkoitetut toimet luetellaan liitteessä.

5 artikla

Rahoitus

1. HELIOS II kestää neljä vuotta.

2. Ohjelman toteutukseen tarvittavat yhteisön rahoitusvarat arvioidaan 37 miljoonaa ecuksi kaudella 1993—1996 osana Euroopan yhteisöjen voimassa olevia rahoitusnäkymiä.

3. Budjettivallan käyttäjä määrää kunakin varainhoitovuotena käytettävissä olevat varat Euroopan yhteisöjen yleiseen talousarvioon sovellettavan varainhoitoasetuksen 2 artiklassa tarkoitettujen moitteettoman taloudenpidon periaatteiden mukaisesti.

6 artikla

Komission toteuttama täytäntöönpano

Komissio varmistaa HELIOS II:n täytäntöönpanon 8 artiklan mukaisesti ja kiinteässä yhteistyössä jäsenvaltioiden ja vammaisten integroimisessa toimivaltaisten laitosten ja järjestöjen kanssa.

7 artikla

Yhtenäisyys ja täydentävyys

Komissio huolehtii siitä, että osana HELIOS II:ta toteutettavat yhteisön täytäntöönpanotoimet ja muut asian kannalta merkitykselliset yhteisön ohjelmat ja aloitteet ovat yhtenäisiä ja toisiaan täydentäviä.

8 artikla

Neuvoa-antava komitea

1. Komissiota avustaa neuvoa-antava komitea, jäljempänä "komitea", joka muodostuu kunkin jäsenvaltion kahdesta edustajasta ja jonka puheenjohtajana on komission edustaja.

2. Komission edustaja tekee komitealle ehdotuksen tarvittavista toimenpiteistä. Komitea antaa, tarvittaessa äänestettyään, lausuntonsa ehdotuksesta määräajassa, jonka puheenjohtaja voi asettaa asian kiireellisyyden mukaan.

Lausunto merkitään pöytäkirjaan; lisäksi jokaisella jäsenvaltiolla on oikeus pyytää, että sen kanta merkitään pöytäkirjaan.

Komissio on, niin suurelta osin kuin mahdollista, otettava huomioon komitean lausunto. Sen on ilmoitettava, millä tavoin lausunto on otettu huomioon.

3. Komitea vahvistaa työjärjestyksensä.

9 artikla

Vammaisten eurooppalainen foorumi

1. Ennen kuin komissio kuulee komiteaa, se hankkii vammaisten eurooppalaiselta foorumilta, jäljempänä "foorumi", kaikki HELIOS II:n aiheellisia näkökohtia koskevat mielipiteet.

Foorumi muodostuu:

a) komission, 3 artiklan d alakohdassa tarkoitettujen järjestöjen ehdotusten perusteella ja sen jälkeen kun komissio on pyytänyt kunkin jäsenvaltion lausunnon, nimeämistä edustajista enintään 24:stä vammaisten tai heidän perheidensä valtiosta riippumattomista kansalaisjärjestöistä taikka heidän etujärjestöstään.

Kustakin jäsenvaltiosta on yhden valtiosta riippumattoman kansalaisjärjestön oltava edustettuna foorumissa.

Valtiosta riippumattomat kansalaisjärjestöt voivat olla edustettuina kansallisten vammaisneuvostojen kautta sellaisissa maissa, joissa niitä on;

b) työnantajien ammattijärjestön edustajasta ja työntekijöiden ammattijärjestön edustajasta, joista kummatkin neuvosto on nimennyt tällaisia etuja yhteisön tasolla ajavien järjestöjen ehdotusten perusteella.

Komissio pyrkii varmistamaan sen, että foorumin kokoonpano heijastaa tasapainoisella tavalla:

a) eri tyyppisiä vammoja,

b) erilaisia vammaisten harjoittamia tai heidän edukseen harjoitettuja toimintatyyppejä,

c) erilaisia kansallisia etuja,

ja

d) yhdistyksiä, jotka käsittävät kaikkien tai joidenkin jäsenvaltioiden valtiosta riippumattomat kansalaisjärjestöt.

2. Foorumi nimeää puheenjohtajansa, joka voi olla komission edustaja.

3. Foorumi vahvistaa työjärjestyksensä.

10 artikla

Yhteysryhmä

1. Ennen kuin komissio kuulee komiteaa, se kutsuu kokoon yhteysryhmän, jonka puheenjohtajana on 8 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu komission edustaja ja joka muodostuu:

a) yhdestä 8 artiklan 1 kohdassa tarkoitetusta kunkin jäsenvaltion hallituksen edustajasta,

b) kahdestatoista foorumin edustajasta, jotka foorumi on nimennyt.

2. Jos jokin jäsenvaltio tai jokin foorumin nimeämistä edustajista katsoo, että käsiteltävät kysymykset ovat heidän kannaltaan erityisen merkittäviä, tämä voi pyytää, että toinenkin edustaja osallistuu kokoukseen.

3. Yhteysryhmä vahvistaa työjärjestyksensä.

11 artikla

Kertomukset

1. Komissio antaa 1 päivään heinäkuuta 1994 mennessä Euroopan parlamentille, neuvostolle ja talous- ja sosiaalikomitealle lyhyen kertomuksen 4 artiklan 1 kohdan b alakohdan soveltamisesta.

2. Komissio antaa 31 päivään joulukuuta 1995 mennessä väliaikaisen arviointikertomuksen Euroopan parlamentille, neuvostolle ja talous- ja sosiaalikomitealle HELIOS II:n täytäntöönpanosta, johon liitetään tarvittaessa HELIOS II:n tarkistamista koskeva päätösehdotus.

3. Komissio antaa 1 päivään heinäkuuta 1997 mennessä täydellisen kertomuksen Euroopan parlamentille, neuvostolle ja talous- ja sosiaalikomitealle HELIOS II:n täytäntöönpanosta ja ohjelman tuloksista.

4. Edellä 2 ja 3 kohdassa tarkoitetuissa kertomuksissa komissio antaa tiedoksi muun muassa liitteen 1.2 kohdassa tarkoitetun riippumattoman ja puolueettoman arviointityön tulokset.

Tehty Brysselissä 25 päivänä helmikuuta 1993.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

J. TRØJBORG

LIITE

TOIMET

(4 artikla)

1. **Yleisiä huomautuksia**

1.1 Komissio toteuttaa tämän toiminnan kiinteässä yhteistyössä jäsenvaltioiden, vammaisten ja heidän perheidensä yhdistysten, työmarkkinaosapuolten sekä vammaisten integroimiseen osallistuvien ammattilaisten ja vapaaehtoisten kanssa.

1.2 Jokainen HELIOS II:n mukaan toteutettu toimenpide arvioidaan riippumattomasti ja puolueettomasti.

1.3 Erityistä huomiota kiinnitetään lisäksi tehokkaan teknologian osuuteen vammaisten integroimisessa.

Tehokkaan teknologian tuomat pedagogiset ja käytännölliset mahdollisuudet voivat olla hyödyllinen keino opetusvälineiden kehittämisessä, työpisteiden mukauttamisessa, viestintä- ja liikunta-apuna ja vammaisten eristäytyneisyyden poistamisessa.

1.4 Komissio ottaa huomioon niiden jäsenvaltioiden tai alueiden taloudellisen tilanteen, joissa erityistoimenpiteitä aiotaan toteuttaa.

1.5 Seuraaville toiminnoille myönnetty tuki saa olla enintään 50 prosenttia HELIOS II:lle myönnettävästä kokonaisavustuksesta:

— HANDYNET-järjestelmä (3 jakso)

— yhteistyö valtiosta riippumattomien kansalaisjärjestöjen kanssa (4 jakso), ja

— yhteistyö ulkopuolisten asiantuntijoiden kanssa (9 jakso)

Vaihtoihin ja jäsenvaltioiden väliseen tiedotustoimintaan myönnetyn summan (2 jakso) on oltava vähintään 25 prosenttia HELIOS II:lle myönnettävästä kokonaisavustuksesta.

2. **Vaihtoja ja jäsenvaltioiden välistä tiedotusta koskeva toiminta**

2.1 *Yhteisön tuki*

Jotta vaihtoja ja jäsenvaltioiden välistä tiedotusta ja kokemustenvaihtoa koskevat tavoitteet saavutettaisiin, yhteisö voi antaa tukea 3 artiklassa tarkoitettuihin aloihin liittyville toimenpiteille, eli vammaisten toiminnalliseen sopeuttamiseen, koulutukseen, ammattikoulutukseen, ammatilliseen sopeuttamiseen, taloudelliseen ja sosiaaliseen integroimiseen sekä integroimiseen itsenäiseen elämään.

Tämä toiminta muodostuu konferensseista, seminaareista, tiedonvaihdosta, opintokäynneistä ja koulutusjaksoista, jotka järjestetään vuosittain sen jälkeen, kun komiteaa on kuultu ja foorumin mielipide on saatu päätettävien aiheiden perusteella.

Jäsenvaltiot nimeävät tähän toimintaan osallistujat ottaen huomioon heidän toimintansa luonteen ja mahdollisen yhtenäisyyden ja täydentävyyden yhteisön muiden toimien suhteen, jotta saatua kokemusta voidaan siirtää kansallisten, alueellisten ja paikallisten viranomaisten edustajille sekä valtiosta riippumattomille kansalaisjärjestöille kansallisten vammaisneuvostojen välityksellä, siellä missä niitä on.

Osallistujan nimennyt jäsenvaltio voi tarvittaessa nimetä tämän tilalle toisen henkilön.

Komissio myötävaikuttaa tarvittaessa osallistujien välisiin yhteydenottoihin integroimisalan mukaan tai kyseisen vammatyypin mukaan, jotta vaihtoa voidaan edistää tällä alalla.

2.2 *Yhteisön taloudellisen tuen määrä*

a) Enintään 50 prosenttia konferensseihin (yhteistyössä kansallisten viranomaisten kanssa);

b) Enintään 100 prosenttia seminaareihin, työryhmätyöskentelyyn, opintokäynteihin ja harjoittelujaksoihin.

3. **Tietokoneistettu informaatio- ja dokumentointijärjestelmä, HANDYNET**

3.1 *Yleistä*

HANDYNET-järjestelmä tarjoaa vammaisten tiedon tarpeen täyttämiseksi käyttäjille ilmaiseksi monikielisen tietokannan, monikielisen elektronisen sanomalehden ja tietokonepohjaisen viestijärjestelmän.

Jäsenvaltioiden nimeämät yhteensovittamis- ja keräyskeskukset suorittavat tiedon kokoamisen kansallisella tasolla.

Tiedot toimitetaan komissiolle, joka mukauttaa ne HANDYNET-järjestelmään, saattaa ne säännöllisesti ajan tasalle ja asettaa ne jäsenvaltioiden nimeämien kansallisten keskusten saataville "compact disc read only memory"-muodossa (CD-ROM).

Jäsenvaltioilla on vastuu HANDYNET-järjestelmän sisältämien tietojen välittämisestä käyttäjille ja tämän välittämisen suorittavat jäsenvaltioiden nimeämät tiedotus- ja neuvontakeskukset.

3.2 *Erityistoimet*

Komissio jatkaa ensimmäisen HANDYNET-modulin, "Tekniset apuvälineet", kehittämistä ja ajan tasalle saattamista.

Tämä moduli muodostuu eurooppalaisesta tietokannasta ja sisältää:

— luettelon sellaisista kaikenlaisille vammaisille tarkoitetuista teknisistä apuvälineistä (hintoineen), joita on saatavilla yhteisön markkinoilla,

— luettelon näiden tuotteiden valmistajista ja jakelijoista jäsenvaltioissa, ja

— ne kansalliset menettelyt ja säännöt, joita vammaisen on noudatettava saadakseen tällaisia teknisiä apuvälineitä.

Komissio edistää lisäksi:

— myönteisiä ja tulevaisuuteen suuntautuneita toimia teknologiasovellutusten edistämiseksi vammaisten tarpeisiin, mukaan lukien uusi teknologia,

— teknisten apuvälineiden tutkimus- ja kehitystyötä, erityisesti kartoittamalla tällä alalla sovellettavaa tutkimusta.

Komissio tutkii myös mahdollisuutta sisällyttää tietokantaan tietoa teknisten apuvälineiden laadusta.

3.3 *Yhteisön taloudellisen tuen määrä*

— enintään 100 prosenttia (Euroopan laajuuden kattamiseksi).

4. Yhteistyö valtiosta riippumattomien kansalaisjärjestöjen kanssa

4.1 *Yleiset edellytykset ja yksityiskohtaiset säännöt yhteistyöstä komission kanssa*

Komissio vahvistaa yhteistyötä valtiosta riippumattomien kansalaisjärjestöjen kanssa kansallisten vammaisneuvostojen kautta siellä, missä neuvostoja on, sekä yhdistysten kanssa, joihin sisältyy valtiosta riippumattomia kansalaisjärjestöjä kaikista tai useista jäsenvaltioista.

Komissio tiedottaa komitealle yhteistyöstään ja yhteyksistään 3 artiklan d alakohdassa tarkoitettujen valtiosta riippumattomien kansalaisjärjestöjen kanssa.

4.2 *Erityistoimet*

Saatuaan komitean lausunnon komissio vahvistaa vuosittain ohjelman toiminnoista, jotka voivat saada komission tukea sekä antaa tasapuolisen lausunnon kyseisten toimintojen etusijajärjestyksestä.

Tukea saavat toiminnat sisältävät:

— konferensseja, seminaareja, opintokäyntejä, koulutusjaksoja ja muuta Euroopan tasolla toteutettavaa yhteistoimintaa,

— tietojen välittämistä valtiosta riippumattomille kansalaisjärjestöille yhteisön tasolla toteutettavista toimista,

— komissiolle sen pyynnöstä annettavia neuvoja vamman tyyppiin liittyvistä teknisistä kysymyksistä tai sen aiheuttamasta integroimiskysymyksestä,

— vuosikertomuksen antamisen HELIOS II:n osana toteutetuista toimista.

4.3 *Yhteisön taloudellisen tuen määrä*

a) enintään 50 prosenttia kokouksiin, konferensseihin, seminaareihin, opintokäynteihin, koulutusjaksoihin ja muuhun Euroopan laajuisten yhteistoimintaan,

b) enintään 100 prosenttia yhteistoiminta- ja asiantuntijakuluihin.

5. Tiedottaminen ja vaikuttaminen yleiseen tietoisuuteen

Tiedon jakaminen, jotta toimet tulevat tunnetuiksi, ja kampanjat, joilla lisätään ihmisten ja tiedotusvälineiden tietoisuutta vammaisten integroitumismahdollisuuksista.

Komissio edistää yleisen tietoisuuden lisääntymistä järjestämällä kilpailuja, jakamalla vuosittain palkintoja mallihankkeille vammaisten integroimisen eri aloilla sekä tiedotuskampanjoilla.

Palkittuja hankkeita esitellään yhdistetyssä konferenssissa ja näyttelyssä.

Komissio voi myöntää taloudellista tukea HELIOS II:n osanottajien järjestämille kansallisen tason tiedotustapaamisille.

Yhteisön taloudellisen tuen määrä: enintään 100 prosenttia.

6. **Erityisaiheet**

Edellä täsmennettyjen erityistoimien täytäntöönpanemiseksi HELIOS II:n osanottajat kiinnittävät huomiota erityisesti seuraaviin seikkoihin:

— vammojen, toiminnan rajoituksien ja haittojen ilmenemisen tai kehittymisen estäminen tai välitön apu,

— vammaisten henkilöiden perheiden, vammaisten naisten ja vammaisten vanhusten kohtaamat vaikeudet,

— vammaisten naisten taloudellinen ja sosiaalinen integroiminen,

— koulutuksen tarjoaminen alan ammattilaisille ja vapaaehtoistyöntekijöille, jotka osallistuvat integroimiskehityksen eri vaiheisiin,

— henkilöt, joilla on erityinen vastuu vammaisista lapsista, nuorista ja aikuisista.

7. **Vammaisia välittömästi koskevat ohjelmat, toimet ja aloitteet**

Yhteisvaikutusta kehitetään erityisesti ammatillisen sopeuttamisen ja työllisyyden alalla HORIZON-aloitteen myötä ja tehokkaan teknologian käytössä TIDE-aloitteen myötä.

8. **Tutkimukset ja tekninen avustaminen**

Tutkimukset, neuvonanto ja tekninen avustaminen ehdotusten laatimisessa tai 3 artiklassa tarkoitetun teknisen tuen antamisessa.

Yhteisön taloudellisen tuen määrä: enintään 100 prosenttia.

9. **Erityiset lisätoimet 2—5 kohdassa tarkoitettujen toimien osana**

Yhteistyö ulkopuolisten asiantuntijoiden kanssa, joiden tehtävänä on avustaa komissiota yhteensovittamisessa, ohjauksessa ja 2—5 kohdassa tarkoitettujen toimien arvioinnissa.

Yhteisön taloudellisen tuen määrä: enintään 100 prosenttia.